

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ τῇ 20 Φεβρουαρίου 1894, ἡμέρα Κυριακῆ ὥρα 10 1/4 π. μ. συνελθόντων ἑταίρων εἴκοσι καὶ τῶν συμβούλων, πλὴν τοῦ Προέδρου Α. Κοντοσταύλου καὶ τῶν Σπ. Δραγούμη καὶ Δ. Τσιβανοπούλου, προήδρευσε ὁ ἀντιπρόεδρος Σπ. Φιντικλῆς, καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα εἶπεν·

Ἀξιότιμοι κ. Ἐταῖροι,

Ὁ σεβαστὸς πρόεδρος Ἄλ. Κοντόσταυλος ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου 1893 ἐπέστειλε πρὸς τὸ συμβούλιον τῆς Ἐταιρίας τὴν ἐξῆς ἔγγραφον παραίτησίν του ἀπὸ τῆς προεδρίας· «Ἐνδίδων εἰς τὴν λυπηρὰν ἀνάγκην, εἰς ἣν περιέστην ἕνεκα τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβον, ὅπως παραιτηθῶ τῆς θέσεως τοῦ Προέδρου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας, ἀνήνεγκον τὰ περὶ αὐτῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο διὰ τοῦ ἀξιότιμου ταμίου τῆς Ἐταιρίας κ. Γ. Νικολαΐδου. Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ τεθῆ πως ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἢ περὶ ἧς πρόκειται παραίτησίς μου, ὡς προφορικῶς μόνον ὑποβληθεῖσα, ἐπαναλαμβάνω αὐτὴν καὶ διὰ τῆς παρουσίας ἐκφράζων ἐνταυτῷ τὴν βαθυτάτην λύπην μου ἐπὶ τῇ οὕτως ἐπερχομένῃ λήξει τῆς μετὰ τῶν ἀξιότιμων μελῶν

τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας, τῶν καὶ ἀτομικῶς πολυτίμων φίλων μου, ἀπὸ μακροῦ ἤδη χρόνου ἐξακολουθούσης συνεργασίας. Παρακαλῶ δὲ ὅπως ἐν καιρῷ ἀνακοινωθῶσι τῇ σεβαστῇ Συνελεύσει τῶν ἐταίρων αἱ ἐγκάρδιοι εὐχαριστίαι καὶ ἡ αἰδiosis εὐγνωμοσύνη μου ἐπὶ τῇ ὑπ' αὐτῶν ἐπανελημμένως ἀπονειμηθείσῃ μοι τιμῇ τῆς ἐκλογῆς μου ὡς προέδρου. Ἐπὶ τούτοις διατελῶ ὁ μέχρι τοῦδε πρόεδρος.

A. A. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ

Τὸ συμβούλιον, Κύριοι, πάραυτα ἐξέφρασεν ὁμοθυμῶς τὴν γνώμην του, ὅτι δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ τὴν παραίτησιν καὶ ἀπεφάσισε νὰ γράψῃ πρὸς τὸν κ. Κοντόσταυλον τὸ ἐξῆς ἔγγραφο, ὃ ἀπεστάλη αὐτῷ τῇ 21 Ἰουλίου 1893 :

« Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ χθесινῇ συνεδριάσει τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας ἡ ἀπὸ 1 Ἰουλίου ἐπιστολὴ ὑμῶν δι' ἧς ἐδηλώσατε τὴν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τῆς προεδρίας παραίτησιν Σας. Σπεύδομεν ν' ἀνακοινώσωμεν Ὑμῖν, ὅτι τὸ συμβούλιον ὁμόθυμον καὶ μετὰ βαθυτάτης λύπης ἤκουσε τὴν ἀπόφασιν ὑμῶν ταύτην ἐν νῷ ἔχον πάντοτε τὰς ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας ἐνδελεχεῖς μερίμνας καὶ τὴν κατὰ πάντα ἀγάπης καὶ τιμῆς ἀξίαν μακροχρόνιον ὑμετέραν προεδρίαν. Ἄλλὰ ὡς καὶ Ὑμεῖς ἀναγνωρίζετε, μὴ ὄν τὸ Συμβούλιον ἀρμόδιον ν' ἀποδεχθῇ τὴν παραίτησιν Σας, θέλει τὴν ὑποβάλλῃ ἐν καιρῷ εἰς τὴν Συνέλευσιν τῶν ἐταίρων, καὶ πέποιθεν ὅτι καὶ ἡ Συνέλευσις τῶν ἐταίρων ὑπὸ τῶν αὐτῶν κατεχομένη αἰσθημάτων δὲν θέλει ἀποδεχθῇ ταύτην ». Διὰ ταῦτα ἀναπληρῶν τὸν πρόεδρον σήμερον ἐγὼ ἀναγγέλλω τοῖς ἐταίροις, ὅτι σκοπὸς τῆς σημερινῆς συνελεύσεως εἶναι ἡ ἀκρόασις τῆς λογοδοσίας τοῦ Συμβουλίου, ἣν θ' ἀναγνώσῃ ὁ γραμματεὺς καὶ ἡ ἐκλογὴ τῆς ἐξελεγκτικῆς τῶν λογαριασμῶν ἐπιτροπῆς ».

Πρὶν ἀνέλθῃ εἰς τὸ βῆμα ὁ γραμματεὺς, ἐν' ἀναγνώσῃ τὴν λογοδοσίαν ὁ ἐταῖρος Π. Παπαναστασίου ζητήσας τὸν λόγον εἶπεν ὅτι κακῶς τὸ Συμβούλιον ἔπραξε μὴ καλέσαν ἀμέσως τότε τὴν συνέλευσιν τῶν ἐταίρων, ἵνα ὑποβάλλῃ

εις αὐτὴν τὴν παραίτησιν τοῦ Προέδρου καὶ ἔμεινεν οὕτως ἡ Ἐταιρία ἀκέφαλος Γενομένων τινῶν ἀντιρρήσεων καὶ προσθέσαντος τοῦ Παπαναστασίου, ὅτι προτείνει νὰ κληθῆ εἰδικὴ συνέλευσις πρὸ τῶν ἀρχαιεσιῶν, ἵνα ἀποφανθῆ περὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ Προέδρου, ὁ Προεδρεύων ἠρώτησε τὴν Συνέλευσιν, ἣτις ἀπεφάνθη ὅτι ἔργον τῆς δευτέρας συνελεύσεως εἶναι ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ προέδρου καὶ ὅτι νῦν πρέπει νὰ ἀναγνωσθῆ ἡ λογοδοσία τοῦ Συμβουλίου.

Ἐπὶ τούτοις ὁ γραμματεὺς Στέφανος Α. Κουμανούδης ἀνέγνω τὴν λογοδοσίαν ἔχουσαν ὡς ἑξῆς :

Κύριοι,

Τὸ παρελθὸν ἔτος ἑταῖροι νέοι ἐνεγράφησαν εἰς τὸ μητρώον ἡμῶν δεκαοκτώ, ἐξ ὧν οἱ δύο Γάλλοι τὸ γένος, εἰς Οὐγγρος.

Ἐξέλιπον δὲ διὰ τοῦ θανάτου δύο ἐκ τῶν παλαιῶν ἑταίρων, οἱ ἱατροὶ καὶ καθηγηταὶ τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν πανεπιστημίου Θεόδωρος Ἀρεταῖος καὶ Θεόδωρος Ἀφεντούλης.

Συνδρομὴν τακτικὴν διὰ τὸ ἔτος μέχρι τῆς 20 Δεκεμβρίου 1893, ὅτε ἔκλεισαν οἱ λογαριασμοί, κατέβαλον ἑταῖροι 97, ἐξ ὧν ἡ τοῦ Ν. Ι. Κοντογιαννάκη ἦτο δραχμῶν ἑκατόν, ἡ συνήθης αὐτῆ ἀπὸ πενταετίας

Μετ' εὐχαριστίας δὲ ἀναφέρομεν καὶ μίαν ἑκτακτον ἐκ δραχμῶν δύο χιλιάδων προσφορὰν τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ ὁμογενοῦς Στεφάνου Ζαφειροπούλου, τοῦ καὶ πρὸ ἐτῶν εὐεργετήσαντος τὴν Ἐταιρίαν καὶ ἀναγεγραμμένου ἕκτοτε ἐν τῇ στήλῃ τῶν αὐτῆς εὐεργετῶν.

Τὰ τῆς ἐν γένει χρηματικῆς καὶ κτηματικῆς καταστάσεως τῆς Ἐταιρίας διαλαμβάνει ὁ ὑπ' ὄψιν σας ἔντυπος ἰσολογισμὸς καὶ ὁ ταμίας περὶ αὐτῶν μετ' ὀλίγον τὰς δεούσας θὰ δώσῃ πληροφορίας.

Ἔργα ἀρχαιολογικὰ χρήμασι τῆς Ἐταιρίας διεξήγαγε τὸ Συμβούλιον, πρῶτον ἀνασκαφὰς εἰς 7 διάφορα μέρη τοῦ βασι-

λείου, 2 μὲν ἐν Πελοποννήσῳ, 4 δὲ ἐν Ἀττικῇ, 1 ἐν Θήβαις. Πλὴν τῶν ἐν Ἀττικῇ αἱ ἄλλαι ἐγένοντο κατ' ἐξακολούθησιν ἐκ προτέρων ἐτῶν, καὶ ἔδαπανήθη εἰς αὐτάς ἐν τῷ ἔτει τὸ ὀλικὸν ποσὸν δραχμῶν 44,908,15. Προστιθεμένου δὲ καὶ ἐνὸς κονδυλίου 2400 δραχμῶν, ὅπερ ἐν τῷ ἐντύπῳ τοῦ ἔτους ἰσολογισμῷ εἶναι σημειωμένον ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «γενικαὶ ἀνασκαφαὶ» καὶ εἶναι ὁ ἐτήσιος μισθὸς τοῦ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐργεπιστάτου Ἑλ. Καμπάνη, τοῦ πότ' ἐδῶ καὶ πότ' ἐκεῖ μεταβαίνοντος κατὰ τὰς ἐκάστοτε χρείας, ἀναβαίνει τὸ ὄλον ποσὸν εἰς δραχ. 47,308,15.

Πρώτη τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ἀνασκαφῶν ἦτο ἡ τῶν *Μυκηνηῶν*. Ὁ ἐπιστατῆσας αὐτῆς ἔφορος Χρ. Τσουντας ὑπέβαλεν εἰς τὸ Συμβούλιον τὴν ἐξῆς ἐκθεσιν·

Ἐπὶ πέντε σχεδὸν μῆνας, ἦτοι ἀπὸ τῆς 22 Ἰουλίου μέχρι τῶν μέσων Δεκεμβρίου, ἐσκάψαμεν ἐν Μυκῆναις ἔν τε τῇ ἀκροπόλει καὶ ἔξω αὐτῆς. Ἐν τῇ ἀκροπόλει ἐκαθαρίσθησαν ἰδίως τὰ περὶ τὴν βορείαν πύλην μέρη εἰς ἰκανὴν ἔκτασιν, ἀνεκαλύφθη δὲ αὐτόθι ὁδὸς ἀνηφορικὴ ἄγουσα ἀπὸ τῆς πύλης πρὸς τὰ ἐνδότερα μεταξὺ τοῦ τείχους τῆς ἀκροπόλεως καὶ ἐνὸς ἀναλήμματος ἐξ ὀγκολίθων· ἐπίσης ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἐρείπια πολλῶν οἰκημάτων μυκηναίας ἐποχῆς. Εὐρήματα εἰς τὰ μέρη ταῦτα δὲν εἶχομεν πολλά· πλὴν τῶν συνήθων πηλίνων ἀγγείων εὐρέθησαν δύο τεμάχια μαρμάρων μετὰ ποικίλων γεγλυμμένων κοσμημάτων, κεφαλὴ μικρὰ βοῶς ἐκ κυάνου καὶ μικρὸν πῆλινον εἰδῶλιον πιθήκου.

Ἐξω τῆς ἀκροπόλεως ἔσκαψα διαφόρους τάφους, ὧν εἰς, θολωτός, ἦτο ἤδη γνωστός, οἱ δ' ἄλλοι ἀνεκαλύφθησαν ὑφ' ἡμῶν διὰ δοκιμῶν. Ὁ θολωτός εἶχε συληθῆ ἤδη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, ὥστε δὲν εὖρομεν ἡμεῖς ἐν αὐτῷ ἡ τεμάχια ἀγγείων καὶ εἰδωλίων ὑστερωτέρων χρόνων· ὡς μνημεῖον ὁμῶς ἀρχιτεκτονικὸν εἶναι ὁ τάφος ἀξιόλογος, ἂν καὶ δὲν διατηρεῖται καλῶς· διότι ἡ κορυφὴ τῆς θόλου ἔχει πρὸ πολλοῦ καταπέσει. Οἱ νῦν δὲ πρῶτον ἀνεκαλυφθέντες τάφοι, δεκαεξ' ἐν ὄλῳ, εἶναι πάντες ἐσκαμμένοι ἐν τῷ βράχῳ, μεγεθῶν δὲ διαφόρων· τοῦ μεγίστου ὁ θάλαμος ἔχει ἐμβαδὸν τεσσαράκοντα περίπου τετραγωνικῶν μέτρων. Εὐρήματα

ἐν αὐτοῖς ἐγένοντο ποικίλα, ἤτοι ἀγγεῖα πῆλινα, κοσμήματα χρυσᾶ καὶ ἐξ ὑελώδους μάζης, φύλλα χρυσᾶ καὶ τὰ τοιαῦτα· πλὴν τούτων ὅμως ἀνεκαλύφθησαν καὶ πέντε λίθοι ἐγγεγλυμμένοι, ἐφ' ὧν παριστῶνται ἄνθρωποι καὶ ζῶα, ἔπειτα δύο δακτυλίοι χρυσοῖ, ὧν ὁ μὲν φέρει γεγλυμμένους δύο γρῦπας, ὁ δὲ γυναῖκα καθήμενὴν ἐπὶ θρόνου καὶ πρὸ αὐτῆς ἄνδρα κρατοῦντα δόρυ· πρὸς τούτοις σφενδόνη ἄλλου δακτυλίου ἐπιχρῦσου, ἐφ' ἧς εἰκονίζονται τρεῖς γυναῖκες προσερχόμεναι πρὸς ναόν. Ἄλλα ἄξια μνείας εἶναι μικρὸν χρυσοῦν εἰδῶλιον λέοντος, ὁμοῖον εἰδῶλιον βοός, ἀπὸ τῶν κεράτων τοῦ ὁποίου ἐκρέμαντο (καὶ κρέμανται ἀκόμη τινὰ) χρυσᾶ δισκάρια, καὶ τρίτον ἐπίσης χρυσοῦν εἰδῶλιον γυναικὸς φορούσης χιτῶνα, οὗ αἱ συνήθεις ἐν τῇ ἐσθῆτι τῆς μυκηναίας ἐποχῆς στολίδες δηλοῦνται διὰ κοκκιδωτῶν γραμμῶν. Τέλος ἀναφέρω πλάκα πωρίνην, ὕψους 0,90 μ., ἐφ' ἧς σώζονται λείψανα γραφῶν πολυχρῶμων διατεθειμένων εἰς δύο, ὡς φαίνεται, ζώνας, δὲν διακρίνεται ὅμως σήμερον εἰμὴ ζῶν, ἴσως ἕππος, εἰς τὴν κάτω ζώνην· ἀλλ' ἐὰν καθαρισθῇ ἐπιμελῶς ἡ πλάξ, ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι θ' ἀναφανῶσι καὶ ἄλλαι μορφαί. Ἡ πλάξ αὕτη εἶναι ἀναμφιβόλως ἐπιτυμβία, ἔνεκα τούτου μοναδική, διότι αἱ ἄλλαι μέχρι τοῦδε ἐκ Μυκηνῶν γνωσταὶ ἔχουσι πᾶσαι τὰς παραστάσεις γλυπτάς.

ΧΡ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

Ἐδαπανήθησαν εἰς ταύτην τὴν ἀνασκαφὴν δρ. 5,548,80.

Ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τῷ ἐν τῇ Ἐπιδαυρίᾳ τῇ Ἀργολικῇ, ἔχοντος μὲν κυρίως τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ Π. Καθβαδία, γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ μεταβαίνοντος ἐκ διαλειμάτων ἐκεῖσε, ἐπιτηροῦντος δὲ διαρκῶς ἐπὶ τόπου τὰς ἐργασίας τοῦ Ἐπαμ. Κορομάντζου. Ἡ ἔκθεσις τοῦ Π. Καθβαδία ἔχει ὧδε·

Περὶ τῶν ἐν Ἐπιδαυρίᾳ ἀνασκαφῶν.

Αἱ ἐν Ἐπιδαυρίᾳ, ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀνασκαφαὶ ἐξηκολούθησαν ὁλόκληρον τὸ λῆξαν ἔτος 1893. Ἀπεκαλύφθη